

1. Obec Svitávka	2. Okres Blansko	Hodnota	Zachování	Využití
----------------------------	----------------------------	---------	-----------	---------

EVIDENČNÍ LIST NEMOVITÉ KULTURNÍ PAMÁTKY

3. Kraj
Jihomoravský

4. Poř. číslo:

7-8698

5. Název (označení) památky:

**v e l k á v i l a
továrníka Löw - Beera**

7. Ochranné pásmo:

6. Bližší označení umístění památky:

osada (čtvrť): **v parku** čp. 166

ulice (náměstí), popř. místní trať, č. parcely aj.: **-175**
k.ú. Svítávka

8. Vlastník (správce, trvalý uživatel):

Obecní úřad Svítávka

9. Popis památky (včetně sochařské, malířské, popř. i jiné výzdoby):

Velká vila na půdorysu obdélníku s rizalitou, podsklepená, jednoposchoďová, krytá kombinací mansardových střech. Fasáda upravena ve stylu secesního historismu. Suterén domu zdoben kvádřovou a pásovou bosáží. Další plochu člení horizontálně pásová rustika, vertikálně pak průběžné pilastry na soklech s římsami, hladkým dřikem a volutovou hlavicí s florální dekorací. Výsledkem je proporční vyváženost obou optických os, která přispívá k jistému klasicizujícímu výrazu budovy.

Hlavní průčelí akcentováno ve středu přízemním oválem vstupního rizalitu, jehož střecha slouží jako balkon prvnímu patru. Okenní osy rozděleny na 4 + 4. Hlavní vchod obdélný, nad ním dělené půlobloukové okno, vše osazeno do profilované štukové šambrány. Vnitřní prostor rizalitu se schoduštěm osvětlují protažené ovály vasokých oken.

Segmentově ukončení okna prvního podlaží sedí na rovných římsách, v parapetech mají geometrizovanou čabrakovou výplň. Rámují je edikuly tvořené úzkými pilastry s vpadlými výplněmi, suprafenestry zdobí rostlinná dekorace s osovým motivem volutového štítu.

10. Časové, slohové a autorské určení:

11. Památkové movité zařízení:

12. Zhodnocení a kulturně politický význam památky, zdůvodnění ochrany: Vila byla postavena bohatým továrníkem Löw-Beerem na zač.20.stol. Ve Svitávce vlastnil závod na výrobu sukna, ve které bylo r. 1900 zaměstnáno na 1600 dělníků. Založil zde také na svém pozemku park, do něhož umístil svou velkou a malou vilu. Velká vila i vnitřní torzálně dochované zařízení je výborným svědectvím o životní úrovni bohatého židovského podnikatele zač. 20.stol. +/+	15. Odkaz na literaturu:
13. Stav zachování památky a příp. návrhy opatření: Objekt působí poměrně zachovalým dojmem, má však vážně narušenu střešní krytinu a do vily začíná zatékat. Nedávno byla provedena dostavba zříceného parapetu zahradní terasy. Finance obecního úřadu nestačí na krytí oprav.	16. Odkaz na fotografickou dokumentaci:
14. Dřívější i současný způsob využití a příp. návrhy opatření: V suterénu školní kuchyně s jídelnou, v přízemí umístěny kanceláře obecního úřadu, v prvním poschodí hudební škola, klub důchodců, obecní knihovna a byt domovníka.	17. Odkaz na měřickou a jinou dokumentaci:
20. Poznámky, záznamy změn a doplňků: +/+ V architektuře se projevuje secesní historismus, vnitřní vybavení mísí prvky historizující s florální i geometrickou secesí. Dochovala se původní plánová dokumentace (momentálně nepřístupná) a lze předpokládat, že jde o projekt některého z významnějších soudobých architektů, nejspíše vídeňského. Rodina Löw-Beerů vlastnila ještě další velkou vilu v Brněnci a nejméně dvě další v Brně. Dcera tohoto Löw-Beera se spolu se svým druhým mužem Fritzem Tugendhatem stala iniciátorkou výstavby vily Tugendhat v Brně. Objekt velké vily ve Svitávce není tedy jenom umělecko-historickou památkou, ale i důležitou součástí širší historie Brna a okolí.	18. Evidenční list zpracoval (jméno, datum, podpis): Iveta Ševčíková, 3/1996 19. Záznam doplňkových listů:

1. Obec: Svitávka Osada:	2. Okres: Blansko	Hodnota	Zachování	Využití
--	-----------------------------	---------	-----------	---------

Doplňkový list kulturní památky

3. Kraj: **Jihomoravský**

4. Poř. číslo:

17-8698 *cr*

Název (označení) památky (čp., čtvrt apod.): **velká vila továrníka Löw - Beera**

Nadokenní římsy v ose přerušeny a prohnuty parabolicky vzhůru. Tvarově totožná okna prvního podlaží spočívají na rovné konzolové římsě, v parapetu mají drobný motiv voluty a rostlinné dekorace. Rámována jsou štukovou profilovanou šambránou, kterou v nejvyšším bodě oblouku zdobí ozdobný hlavní klenák s rostlinnou dekorací a volutou.

Vstup na balkon je v prvním poschodí akcentován mohutným půlobloukovým vypnutím hlavní konzolové římsy. V této ploše se nachází rostlinná štuková dekorace kombinovaná s motivem volut, centrálního oblého štítu, kartuše a mušle v podrímsí. Vlastním vchodem jsou široké prosklené dveře, ukončené stlačeným obloukem. Dělení jejich plochy naprosto odpovídá secesnímu tvarosloví, doplněné barevnou vitráží. Hlavní konzolové římsa domu nese balustrovou atiku, kterou střídají úseky plné zídky s pilíři a segmentově zaklenutá okna půdních vikýřů.

Zadní strana objektu má nároží zdůrazněna plochými rizality, ze kterých osově vybíhají polygony tvořené pěti stranami osmiúhelníka. Ty mají v každé straně po úzkém obdélném oknu. Jsou zde 4 okenní osy rozdělené na 2+2, osově opět umístěn centrální rizalit završený trojúhelným štítem. Ten je v přízemí prolomen velkým obdélným vstupem na terasu, v poschodí se nachází balkon na konzolách s ozdobnou mříží. Na bocích domu jsou další vstupy a drobné balkony. Střechu kryjí původní plechové šablony. Výzdoba celé fasády je obdobou hlavního průčelí.

Interiér domu se nejvíce dochoval v přízemí. Jedná se zejména o schodiště umístěné ve vstupním rizalitu, jehož vnitřek zdobí štukové motivy a o vstupní halu. Ta je zachována téměř v intaktním stavu. Stěny (dva krby) má obloženy tmavým dřevem, schodiště vedoucí odtud do prvního poschodí je provedeno ve stejném materiálu s mohutným balustrovým zábradlím. Volné plochy vyplňují dobové obrazy. Ze stropu visí původní secesní lustr. Ze zařízení ostatních místností zůstala torza, která však mají dosud značnou vypovídající schopnost - plochá dřevěná secesní ostění dveří, mramorové krby s ozdobnými secesními mřížemi, vestavěný nábytek, dřevěné obložení pokojů se zrcadly, vnitřní obložení polygonálních rizalitů, několik původních lustrů, ojedinělé kusy nábytku, zbytky barevných vitráží. Z koupelny vily se dochovalo jen torzo stěny obložené čistě bílými kachlemi, které ve výši asi 170cm ukončuje úzká vypuklá kachle.